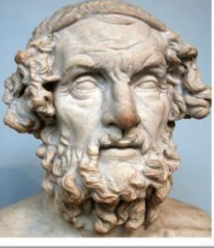
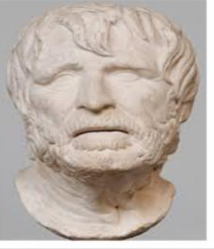
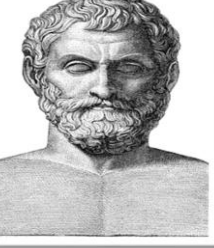
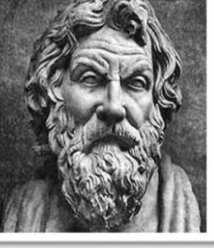

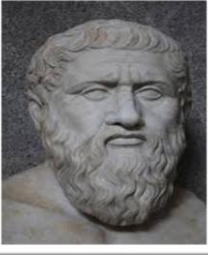
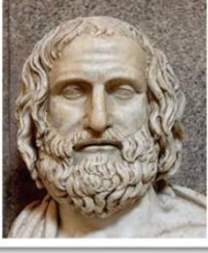
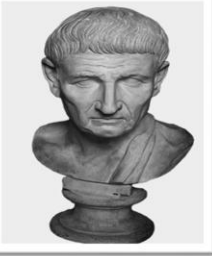
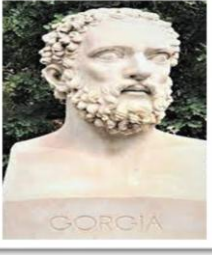

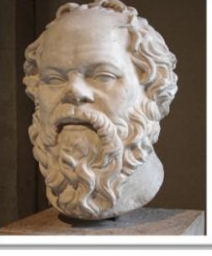

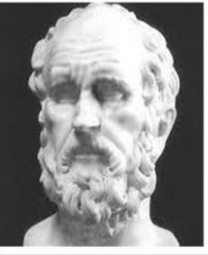
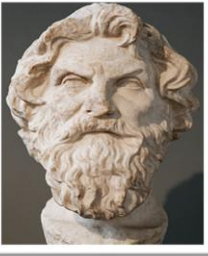
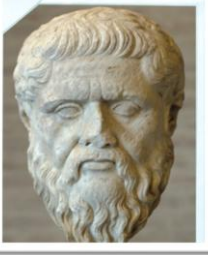
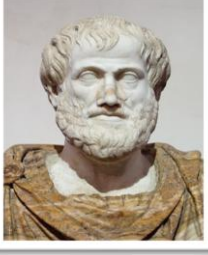

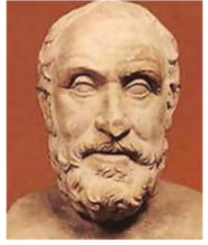

İLKÇAĞ FİLOZOFLARI

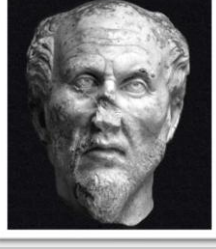

	FİLOZOF	DOĞUM	ÖLÜM	KÖKEN	DÖNEM	FELSEFİ KATEGORİ	ANAHTAR KAVRAMLAR	ÖNEMLİ ESERLERİ	FELSEFİ ÖZELLİĞİ ve/veya İFADE ÖRNEKLERİ
1	 HOMEROS	M.Ö. 800	M.Ö. 750	Smyrna (İzmir)	Antik Çağ Öncesi	Mitoloji	İnsancıl Tanrıcılık	İlyada Odysseia	Aristoteles'e göre ilk düşünürdür. Antik dönem Anadolu ve Yunanistan'ında halk İlyada ve Odysseia'yı ezbere bilir, canlı bir ansiklopedi gibi içinde taşırdı. Askerlik, tıp, teknoloji, hukuk, din bilgilerinin tamamının kaynağı bu kitaplardır. İlahi erkler olarak Su ve Toprağı öne çıkarmıştır.
2	 HESIODOS	M.Ö. 700	M.Ö. 620	Yunanistan	Antik Çağ Öncesi	Mitoloji	Düzen Tanrıcılık	İşler ve Günler Teogonia	İlk eserinde dönemin çiftçilik hayatı detaylarını didaktik şiir anlayışıyla veren ozan, ikinci eserinde Evren, insan ve tanrıların doğuşu üzerine yoğunlaşmıştır.
3	 THALES	M.Ö. 624	M.Ö. 546	Milet (Aydın)	Antikçağ Felsefesi	Doğa Felsefesi	İon Felsefesi, Doğalcılık, Etik, Metafizik, Astronomi	Herodot aracılığıyla kulaktan dolma	Bernard Russel'a göre Felsefe kendisiyle başlamıştır. Maddenin ilk ögesinin "su" olduğu kanısına varmıştır. Thales hem suyu ana madde olarak düşünmesi hem de doğayı olguları birleştirerek açıklamaya çalışması bakımından önemli olmuştur. Doğa olaylarının nedenlerini insan biçimli Tanrılardan çok doğanın içinde aramıştır. Mitolojik açıklamalar ile ussal açıklamalar arasında bir köprü kurmuştur.
4	 ANAKSIMANDROS	M.Ö. 610	M.Ö. 546	Milet (Aydın)	Antikçağ Felsefesi	İdealizm	Doğalcılık, Geometri, Metafizik, Astronomi, Coğrafya	Diogenes Laertus aracılığıyla	Anaksimandros arkhe kavramıyla duygusal verili olanı aşarak hedefi belli olan bir yönde metafizik bir kavrama doğru ilk adımı atmaktadır. Arkhe olarak niçin 'sonsuz'u (Apeiron) seçtiğini de bilmektedir. Anaksimandros'un Apeiron'nu ile Platon'unun idealarına giden yol açılmıştır. Astronominin kurucusu sayılır.
5	 PYTHAGORAS	M.Ö. 570	M.Ö. 495	Güney İtalya	Antikçağ Felsefesi	Doğa Felsefesi, Rasyonalizm.	Matematik, Metafizik, Etik, Müzik, Siyaset	Yazılı eseri bulunmamaktadır.	En iyi bilinen önermesi, kendi adıyla anılan Pisagor önermesidir. "Sayıların babası" olarak bilinir. Pisagor ve öğrencileri her şeyin matematikle ilgili olduğuna, sayıların nihai gerçek olduğuna, matematik aracılığıyla her şeyin tahmin edilebileceğine ve ölçülebileceğine inanmışlardır. "Evren bir sayı uyumudur" der ve ilk ilke olarak 'sayı' yı gösterir. 'Mathemata'lar olarak isimlendirdiği bilimlerin çatı adı, Matematik kelimesinin çıkış noktasıdır.

6		HERACLEITOS	M.Ö.535	M.Ö.475	Efes (İzmir)	Antikçağ Felsefesi	Rasyonalizm Ontoloji	Deneysiz	Doğa	Deneysiz felsefenin ilk düşünürlerinden biridir. Logos öğretisiyle Hristiyanlığının mentörlerinden biri olmuştur. "Bütün şeylerden bir şey, bir şeyden bütün şeyler." nosyonunu ortaya koyar ve her şeyin karşıtların kavgasından ortaya çıktığını öne sürer.
7		PARMENIDES	M.Ö.515	M.Ö.460	İtalya	Antikçağ Felsefesi	İdealizm Rasyonalizm Determinizm Ontoloji	Metafizik, Tanrıcılık, Akılcılık	Yazılı eseri bulunmamaktadır.	"Evrende değişen hiçbir şey yoktur. Gerçeklik, yani Varlık, mutlak anlamda Bir'dir, kalıcıdır, süreklidir, yaratılmamıştır, yok edilemez; o ezeli ve ebedidir; onda hareket ve değişime yoktur." diyerek Rasyonalizm ve İdealizm akımlarının oluşmasına katkıda bulunmuştur.
8		ANAXAGORAS	M.Ö.500	M.Ö.428	Atina	Antikçağ Felsefesi	Doğa Felsefesi	Bilişçilik	Doğa Üzerine	Akl ve ruh ikiciliğini başlatır ve "An, evrenin düzenleyicidir." der. Evren her şeyin her şeyle tam bir karışım durumunda olduğu bir başlangıç noktasından hareketle meydana gelmiştir. Anaxagoras evrenin bu başlangıç durumuna İlk Karışım adını verir. Bu İlk Karışım evreni meydana getirecek olan hareketi verdiren Noustur. Nous akıllı, düzenleyici, düzen verici bir ilkedir. Bundan dolayı o, her şeyin her şeyle bir arada bulunduğu bu karışıklık durumunu bir düzene sokmuştur:
9	 Empedokles (492-432 SM)	EMPODECLES	M.Ö.494	M.Ö.434	Sicilya	Antikçağ Felsefesi	Doğa Felsefesi	Element, Varlık, Duyuculuk	Doğa Üzerine	Havanın ayrı bir töz olduğunu deneysel olarak kanıtlamış, merkez kaç kuvvetini kısmî olarak izah etmiştir. Nefes almanın mekaniği ile güneş tutulmasının mekaniği hakkındaki savları, ay'ın yansıyan ışıkla parıldadığını, bitkilerde cinsiyetin olduğunu ve Dünya'nın küre biçiminde olduğunu ileri sürmesi ile ışığın bir yerden bir yere gitmesi için zaman geçmesi gerektiği konusundaki sözleri bilim adamı yönünü gösterir. Kanın, insan hayatının ana taşıyıcısı ve düşünmenin merkezi olduğunu söyler.
10		PROTAGORAS	M.Ö.481	M.Ö.420	Yunanistan	Antikçağ Felsefesi	Doğa felsefesi, Sofizm	Bilgicilik, Agnostizm, Sanılar	Tabiat ve Yokluk Üzerine	"İyiye kötünden kesinlikle ayıramayız." diyen düşünür Genel bir iyilik ya da kötülüğün olmadığını, iyinin ya da kötünün sayısının yaşayan insanlar kadar olduğunu söyleyerek her şeyin göreceli olduğunu öngörmüştür ve ona göre "İnsan" her şeyin ölçüsüdür.

11		ARISTIPPPOS	M.Ö.435	M.Ö.356	Libya	Antikçağ Felsefesi	Hedonizm	Hedonizm Bireseycilik	Günümüze ulaşamamıştır.	Acıdan kaçınan ve akla ya da ölçülüğe dayalı doğrudan hazzı temele alan bir ahlak öğretisi geliştirmiştir. O'na göre haz veren şey "iyi", haz vermeyen "kötü"dür. İnsan sadece kendi yaşadığı hazzı bilebilir. Başkalarının hazzını bilemez.Bu nedenle evrensel ahlak yasası yoktur.
12		GORGİAS	M.Ö.483	M.Ö.375	Yunanistan	Antikçağ Felsefesi	Sofizm	Nihilizm	Yokluk Üzerine, Helen'e Övgü	Nihilizm'in ilk işaretlerini veren düşünür, "Hiçbir şey yoktur, varsa bile insan için kavranılamaz, kavranılsa bile başkasına anlatılamaz." diyerek kinizmin yolunu açmıştır.
13		ASPASIA	M.Ö.470	M.Ö.428	Aydın Milet	Antikçağ Felsefesi	Sofizm	Tragedya Eleştirisi	Pelopones Savaşları Konuşması	Sokratikler Aspasia'yi bambaşka bir şekilde betimler. Onun çok iyi bir felsefe hocası olduğu yazılıdır. Xenophon, "Socrates'den Anılar" adlı yapıtında ondan saygı ile söz eder. Aspasia boylesine karşı uçlar arasında, hem konuşma sanatı hem de çok iyi derecede felsefe bilgisi olan, özgür ruhlu bir kadın olarak her zaman tutarlı davranışlarına devam etmiştir. Perikles'in politikası üzerinde büyük etkisi olduğu ve onun bazı konuşmalarını yazdığı yazılıdır.
14		SOCRATES	M.Ö.469	M.Ö.399	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Rasyonalizm İdealizm	Diyalektik, Bilgicilik (Sofizm)	Ardıllarının eserleriyle	Batı felsefesinin dönüm noktası olarak görülür ve Konfüçyüs ile birlikte büyük öğretülerin en büyüğü olarak kabul edilir. "Kendini bil." dedikten sonra "Kesin olarak hiçbir gerçeğe varılamaz." kanaatindedir der ve Bilginin "erdem" olduğunu işaret eder. Kişilerin bilmedikleri için kötü olduklarını öne sürer.
15		DEMOCRITOS	M.Ö.460	M.Ö.370	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Ampirizm	Atomizm, Uzak Yıldız Teorisi	Günümüze ulaşamamıştır.	"Atomos" kavramını ortaya atarak Atomun isim bulucusu olmuştur. Bölünemeyen özdek -özlerin özü- fikrini savunur. Bu bakış açısıyla özdek su hava ateş toprak gibi kompleks kavramlardan çıkmıştır.

16		THRASYLLAKHOS	M.Ö.459	M.Ö.400	İstanbul	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Sofizm	Doğacılık, Erdem, Eşitlilik	Günümüze ulaşamamıştır.	Doğa-Yasa zıtlığı üzerinde duran sofistlerden biridir. Ona göre insanlar arasındaki eşitsizlik doğaldır ve doğası itibarıyla güçlü olan zayıf olanı yönetmelidir. Bu anlayış, Platon tarafından, adalet gücünün işine gelendir (Devlet, 2011: 338c) biçiminde ifade edilmektedir. Düşünürüne göre "Erdem, gücünün işine gelendir." Toplumu güçlülerin yönetmesi doğa kurallarına uygundur. Hak ettiğimiz şey, zor kullanmaktan doğmuştur. Haklıyla haksız kanunlar ayırır, kanunları yapanlara güçlerdir.
17		ANTISTHENES	M.Ö.444	M.Ö.368	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Kinizm	Kanaatkarlık, Erdem, Doğacılık	Günümüze ulaşamamıştır.	"Kyon" kökünden gelen kinizm'in kurucusudur. Kyon'un anlamlarından biri de köpektir. İnsanın gayesinin mutluluk olduğunu bunun içinde her türlü keyiften uzak durulurak doğadaki gibi yaşamının erdemli olduğu kanısına varmıştır. Doğasal bir yaşayışı tercih ederek kiniklerin hristiyanlığı hazırladıkları öne sürülmektedir.
18		PLATON	M.Ö.427	M.Ö.347	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Rasyonalizm, İdealizm, Ontoloji	Objektif İdealizm	Devlet Sokrates'in Savunması	Platon'un felsefesini, beş önemli kuram içerisinde toplamak mümkündür. Bunlar, "bilgi", "idealar", "ruhun ölümsüzlüğü", "evrendoğum" (Cosmogonie, Cosmogony - Evren'in oluşumunu inceleyen bilim dalı) ve "devlet" ile ilgili kuramlarıdır. Platon, bütün yaşamı boyunca hocası Sokrates'den edindiği ilham ile gerçek bir ahlakçı olarak kalmış, tüm bu kuramları, etik ağırlıklı görüşlerle irdeleyerek geliştirmiştir. "Gerçek olan nesnelere değil kavramlar ve genellerdir." diyerek İdealizm'in köken düşüncülerinden biri olur. Maddelerin birer gölge olduğunu ileri sürer.
19		ARISTO	M.Ö.385	M.Ö.322	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Rasyonalizm Ontoloji	Mantık, Etik	Organon, Kozmos Üzerine, Fizik, Magna Moralia	Mantık'ın doğru düşünme kuralları olduğunu çerçevelendirip ansiklopedik bilginin önemini öne çıkarır. Bu durum kendisinin Mantık kavramının kurulmasını sağlar. "Görünenden görünmeyene bakıp araştırmalı (tümevarım), ama bulduğumuzda da görünmeyenden görüneye bakıp doğrulamalıyız (tümden gelim)" diyerek; Düşünce-Doğa-Bilim diyalektiğini kurar.
20		ARETE	M.Ö.370	M.Ö.300	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Doğa Felsefesi	Doğa Tarihi, Etik, Eğitim	Kadınların Mutsuzluğu Üzerine, Olimpos Dağı Üzerine, Anılar Üzerine	Arete, Aristippos'un bilgin kızıdır. Milattan önce IV. Yüzyılda yaşamıştır. Babası sayesinde felsefe, doğa öğretisi ve doğa tarihi de görmüştür. Bunun yanın da Aristippos ona en iyi temel ilkeleri de öğretmiştir. Her şeyden önce onu ölçsüzlüğü aşılmalaya alıştırmıştır. Arete, Grekce erdem demektir. Arete, aldığı eğitimin ardından, uzun yıllar Atina'da dersler vermiştir. Bir çok yazısı günümüze kadar gelmiştir.

21		HIPPARCHIA	M.Ö.360	M.Ö.280	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	İdealizm	Etik, Özgürlük, Eşitlik	Diogenes'in yazdığı biyografisi aracılığıyla	Dünyanın özgürlüğü savunan ve özgür yaşam ve aynı zamanda filozof olan ilk kadını olarak görülür. Hipparchia Yunanlı olan, olmayan bütün kadınlara haklarını savunmalarını, cesurca konuşmalarını ve düşüncelerini söylemelerini, kendi sevgililerini ve/veya eşlerini kendilerinin seçmelerini anlatmış ve yıllarca bunun için uğraşmıştır. Toplumdan gelecek bütün erkek şiddeti ve tacizi, adaletsizliği için karşı koymaya çağırmıştır kadınları.
22		PHYRRHON	M.Ö.365	M.Ö.275	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Ontoloji	Şüphecilik	Öğrencisinin şiirleriyle	Bilgi sorununu sistematik olarak inceleyen ilk şüphecilerdendir. Şüphecilğin kurucusu olarak görülür. Yüzyıllar sonra Kant öğretisinde biçimlenecek 'bilinemezcilik' antik dönemde Pyrrhon'un şüphecilği olarak ortaya çıkar. Kant haricinde bu nosyon Descartes, Hume ve Comte gibi bir çok düşünürde etkileyecektir.
23		EPIKÜROS	M.Ö.341	M.Ö.270	Yunanistan	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Ampirizm	Atomculuk, Nihilizm, Materyalizm	Günümüze yazmış olduğu mektuplar ulaşabilmiştir.	Epikuros bir ahlak felsefesi geliştirmiştir ve felsefenin ana düşüncesi mutluluktur (eudaimonia). Temel amacın mutluluğa ulaşmak olduğunu belirtir. Felsefenin görevi de buna göre belirlenmiştir, insanın mutluluğa giden yolunu araştırmak. Klasik felsefenin soyut tartışmalarıyla Epikuros bu hedefin dışında ilgilenmemiştir. İnsanlara gerekli olan tek bilimin mutlu yaşama bilimi olduğunu düşünmüştür. "Ölümden neden korkuyorsunuz ki, siz varken o yok, o varken de siz olmayacaksınız." demiştir.
24		ZENON	M.Ö.495	M.430	İtalya	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Rasyonalizm	Diyalektik, Uşçuluk	İnsan, Cumhuriyet, Varlık, Bütüne Dair	Zenon mantık ve matematiğin gelişmesinde önemli rol oynayan paradoksları sonsuzluk ve süreklilik kavramlarının açıklık kazanmasına değin çözümsüz kalmıştır. Zenon'a göre gerçek olan her şey maddidir ve ateş evrendeki en yüksek varlık türüdür. "Doğaya uygun olarak yaşamalı" diyen Zeno Paradoksal yaklaşımlarla dönemin düşünce coğrafyasında yer bulmuş. İntihar ederek hayatına son vermiştir. "Sonlu, sonsuza bölünebilmekle sonsuz olmaz." der.
25		MARCUS CICERO	M.Ö.106	M.Ö.43	Roma	Antik Klasik Yunan Felsefesi	İdealizm	İdealist Akılcılık, Etik	De republica	Hemen hemen bütün Yunan felsefesini Romalılara tanıtmıştır. Bu bakımdan Roma Stocacığının öncüsü olarak kabul görülür. "Tek gerçek kanun doğru akıldır, ve o da bütün varlıklarda bulunan değişmez ve yokolmaz bir güçtür." diyerek Yunan Stoacılığına üstüne yeni bir şeyler ekleyememiştir.

26		ANNEUS SENECA	M.Ö.4	M.Ö.65	Roma	Antik Klasik Yunan Felsefesi	İdealizm	Doğacılık, Etik	Lucilius'a Mektuplar	Ruhun ölümsüzlüğüne inanarak teolojik bir yaklaşım göstermiş, öbür taraftan özellikle Doğa bilimi bakımından Yunan stoacılarının devamı olan Roma stoacılığına yeni katkılarda bulunmuştur.Neye katlandığımız değil nasıl katlandığımız hangi ilkeye ve amaca göre eylemde bulunduğumu önemlidir.Yaşamda karşılaşılan güçlükler bir alıştırmaya bir sınamadır.
27		EPIKTETOS	50	130	Roma	Antik Klasik Yunan Felsefesi	İdealizm	Ahlakçılık, Etik	Düşünceler-Sohbetler	Yoksa insanlara gelen bütün kötülüklerin, açlıkların ve korkaklığın asil sebebinin ölüm değil, ölümden duyulan korku olduğunu bilmiyor musun? Kendini bu korkuya karşı yetiştirmeni salık veriyorum. Bütün aklını, çalışmalarını ve okumalarını bu işe yönlendir; göreceksin ki insan ancak bu şekilde özgür olabilir. İnsanın dış dünyanın bütün baskısına ve değiştirme çabasına rağmen aklın is tutarlılığını ve barışını korumasıdır. Bunun için, insan bedenini aşırı istek, arzu ve ihtiraslardan vazgeçmesi, ölümlü olduğunu unutması gerekmektedir.
28		PLOTINUS	203	270	Mısır Roma	Antik Klasik Yunan Felsefesi	Ontoloji	Yeni Platonculuk Metafizik Mistizm Nous	Enneadlar	"Erdeme, tanrıya benzemeye çalışmakla ulaşılır, insanın amacı tanrıya benzemek olmalıdır." der. Düşüncelerini yazmaya 50 yaşında başlamıştır.
29		AUGUSTINUS	354	430	Kuzeybatı Afrika	Ortaçağ Felsefesi	Siyaset Felsefesi	Devletçilik Hristiyanlık	İtiraf, Tanrı Devleti	Augustinus yaşamını İtiraf adlı ünlü kitabında, Tanrıyla konuşma ve günah çıkarma formlarında anlatmıştır. En çok önem verdiği konu, insanın kendini araştırmasıdır. Hakikatin insanın içinde olduğunu savunur. Devleti Tanrının yeryüzündeki temsilcisi olarak tanımlar.